

Dirk Luyten

Dirk Luyten (°1963) est docteur en histoire (VUB) et, depuis 1999, chercheur au CegeSoma.

Il est impliqué dans plusieurs projets de recherche. Il est promoteur du PAI 'Justice and Populations', est chef de projet pour la Belgique de «Societies under German Occupation» 'Experiences and Everyday Life in World War II' (Herder-Institut/Bergische Universität Wuppertal) et suit la problématique relative au respect de la vie privée pour le projet *European Holocaust Research Infrastructure*. Il sert en outre de point de contact pour *The Belgian War Press*.

Ses domaines de recherche sont le corporatisme, la collaboration économique et sa répression, l'histoire de la politique sociale et celle du droit.

02/556.92.21 - Dirk Luyten

À
À

À Ouvrages

- * Els Witte, Alain Meynen, Dirk Luyten, *Histoire politique de la Belgique de 1830 À nos jours*, Bruxelles, Samsa Éditions, 2017, 592 p.
- * Koen Aerts, Dirk Luyten, Bart Willems, Paul Drossens & Pieter Lagrou, *Was Opa een Nazi ? Speuren naar het oorlogsverleden*, Lannoo, Tielt, 2017.
- * Koen Aerts, Dirk Luyten, Bart Willems, Paul Drossens & Pieter Lagrou, *Papy Était-il un nazi ? Sur les traces d'un passé de guerre*, Racine, Bruxelles, 2017.
- * Els Witte, Alain Meynen, Dirk Luyten, *Politieke geschiedenis van België« van 1830 tot heden*, Antwerpen, Manteau, 2016, 512 p.À
- * Mark Van den Wijngaert, Bruno De Wever, Fabrice Maerten, Dirk Luyten, Patrick Nefors, Luc Vandeweyer, Marnix Beyen, *Belgi« tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Antwerpen, Manteau/WPG Uitgevers, 2015 (tweede herziene editie), 317 p.À
- * Margo De Koster, Hervé Leuwers, Dirk Luyten, Xavier Rousseaux (dir.), *Justice in Wartime and Revolutions. Europe 1795-1950. Justice en temps de guerre et Révolutions, 1795-1950*, (Justice and Society 6), Bruxelles, Archives générales du Royaume, 2012, 376 p. À
- * Anne Grauwels, Dirk Luyten, Frank Caestecker, Peter Scholliers, Eric Vanhaute, *Hedendaagse economische geschiedenis van België« : een inleiding*, Gent, Academiapress, 2012, 188 p.À
- * *L'Économie et le mouvement flamand*, *Courrier hebdomadaire du CRISP*, n°2076, 2010, 46 p.À
- * F. Morin, G. Kurgan, D. Luyten, V. de Coorebyter, *Les groupes d'entreprises et la décision politique. Évolutions du colloque du 50e anniversaire*, *Courrier hebdomadaire du CRISP*, n° 2011, 2009, 44 p.À À
- * Marc D'Hoore, Dirk Luyten, Thierry Delplancq (eds.), *Het rijk van de krant/Le journal dans tous ses États. Archives et bibliothèques de Belgique/Archief- en Bibliotheekwezen in België«*, 2007, LXVIII, 365 p.
- * (i.s.m. Mark Van den Wijngaert, Erik Buyst, Emmanuel Gerard, Luc Vandeweyer), *Belgi«*, *een land in crisis 1913-1950*, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2006.
- * (i.s.m. Mark Van den Wijngaert, Bruno De Wever, Fabrice Maerten, Patrick Nefors, Luc Vandeweyer & Marnix Beyen), *Belgi« tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2004, 317 p.
- * (i.s.m. Madelon de Keizer, Mariska Heijmans-van Bruggen, Erik Somers, Angela van Son Hein & A.M. Klemann m.m.v. Pascal Deloge (eds.), *Thuisfront. Oorlog en economie in de twintigste eeuw. Veertiende jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie*, [Zutphen], Walbug Pers, [2003], 264 p.
- * *Ideologie en praktijk van het corporatisme tijdens de Tweede Wereldoorlog in België«*, Brussel, VUB-Press, 1997, 334 p.
- * *Ideologisch debat en politieke strijd over het corporatisme tijdens het interbellum in België«*, Brussel, Koninklijke Academie, (Verhandelingen Letteren 159), 1996, 240 p.
- * *Burgers boven elke verdenking ? Vervolg van economische collaboratie in België« na de Tweede Wereldoorlog*, Brussel, VUB-Press, 1996, 270 p.
- * *Sociaal-economisch overleg in België« sedert 1918*, Brussel, VUB-Press, 1995, 204 p. (Balans 6) (2de druk: 1996).
- * (i.s.m. G. Vanthemsche (eds.)), *Het Sociaal Pact van 1944. Oorsprong, betekenis, gevolgen*, Brussel, VUB-Press, 1995, 368 p.

Articles récents

- * Dirk Luyten, '(Sur)vivre en Belgique occupée' in, Wannes Devos, Kevin Gonny (eds.), *Belgique 1940-*

1945. *Guerre, occupation, libération*, Tielt, 2019, pp. 217-229.

- * Dirk Luyten, "Patriotisme des prix'. Prix et monnaie dans la politique économique en Belgique occupée (1940-1944)" in, *Guerres Mondiales et conflits contemporains*, 2019, n° 273, pp. 111-129.
- * Dirk Luyten, "The elaboration of a privacy policy for the research portal of European Holocaust Research Infrastructure?" in, Karin Van Honacker (ed), *The Right to be forgotten vs the Right to Remember. Data Protection and Archiving in the Public Interest*, Brussels, VUBPRESS, 2018, pp. 97-110.
- * Dirk Luyten, "De historische ambachten en het corporatisme-debat in België van de jaren 1930-1940" in, *Noordbrabants Historisch Jaarboek*, 2018, deel 35, pp. 168-185.
- * Dirk Luyten, "De betekenis van Guy Vanthemsche voor de sociaal-economische geschiedenis - een persoonlijke impressie" in, M. Rodriguez Garcia, J. Vaesen mmv Christoph De Spiegler (eds.), *Huldeboek Guy Vanthemsche. Een niet-exhaustieve biografie*, Brussel, 2018, pp. 85-86 en 168-180.
- * Dirk Luyten, "Diverging Paths: The Impact of the Two World Wars on Welfare State Development in Belgium and the Netherlands", in, Herbert Obinger, Klaus Petersen, Peter Starke (eds.), *Warfare & Welfare. Military Conflict and Welfare State Development in Western Countries*, Oxford, Oxford University Press, 2018, pp. 320-363.
- * Dirk Luyten, 'Préface' in, Jean-François Füeg, *Robert Füeg n'est pas un salaud*, Liège, Les Territoires de la Mémoire, 2018, pp. 9-12.
- * Dirk Luyten, "Between Employer and Self-Organisation : Belgian Workers and Miners Coping with Food Shortages Under German Occupation (1940-1944)" in, Tatjana Tönsmeier, Peter Haslinger, Agnes Laba (eds.), *Coping with Hunger and Shortage under German Occupation in World War II. Cham*, Palgrave Mac Millan, 2018, pp. 143-165.
- * Dirk Luyten, "Retrieving Sources on Experiencing Everyday Life in Belgium in the Second World War" in, Els Herrebout (ed.), *Internationales Archivsymposium in Koblenz (2017). Besatzungszeit. Annalen (Miscellanea Archivistica. Studia 216)*, Brüssel, 2018, p. 77-87.
- * Dirk Luyten, "De FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en zijn voorgangers" in, Patricia Van den Eeckhout, Guy Vanthemsche (eds.), *Bronnen voor de studie van het hedendaagse België, 19e-21e eeuw. Derde herziene en uitgebreide uitgave*, Brussel, 2017, 2 vol, I, p. 475-482.
- * Dirk Luyten, "Parastatalen van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg" in, *Ibidem*, I, p. 616-621.
- * Dirk Luyten, "De vakbonden" in *Ibidem*, II, p. 1017-1038.
- * Chantal Vancoppenolle, Joachim Derwael, Dirk Luyten, "De ondernemingen" in, *Ibidem*, II, p. 915-950.
- * Dirk Luyten, "SPF Emploi, Travail et Concertation sociale et ses prédécesseurs" in, Patricia Van den Eeckhout, Guy Vanthemsche (eds.), *Sources pour l'étude de la Belgique contemporaine, 19e-21e siècle*, Bruxelles, 2017, 2 vol, I, p. 473-480.
- * Dirk Luyten, "Parastataux du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale" in, *Ibidem*, I, p. 614-619.
- * Dirk Luyten, "Les syndicats" in, *Ibidem*, II, p. 1019-1040.
- * Chantal Vancoppenolle, Joachim Derwael, Dirk Luyten, "Les entreprises" in, *Ibidem*, II, p. 915-948.
- * "Dealing with collaboration in Belgium after the Second World War: from penal law to purge?", in *Storia e Problemi Contemporanei* 67/2014, p. 85-100, DOI:10.3280/SPC2014-067005.
- * "Corporatist institutions and Economic Collaboration in Occupied Belgium" in Hans Otto Froland, Mats Ingulstad, Jonas Scherner (eds.), *Industrial Collaboration in Nazi-Occupied Europe. Norway in context (Palgrave Studies in Economic History)*, London, Palgrave Mac Millan, 2016, p. 211-241.
- * "Labour (Belgium)?", in *1914-1918-online. International Encyclopedia of the First World War*, ed. by Ute Daniel, Peter Gatrell, Oliver Janz, Heather Jones, Jennifer Keene, Alan Kramer, and Bill Nasson, issued by Freie Universität Berlin, Berlin 2016-11-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.15463/ie1418.11009>.
- * "Construire un délit: la justice belge et la collaboration syndicale?", in Robert Vandenbussche (ed.), *L'épuration en Belgique et dans la zone interdite (1944-1949). Actes de la journée d'études, Bondues, 1er février 2014*, Lille, IHRIS, 2016, p. 31-47.
- * Rik Hemmerijckx, Dirk Luyten, "La grève des 100.000 en Belgique. Une grève sous l'occupation allemande?", in Anne Morelli, Daniel Zamora, *Grève générale. Rêve générale. Espoir de transformation sociale*, Paris, L'Harmattan, 2016, p. 243-255.
- * "Het Sociaal Pact van 20 april 1944: kanttekeningen bij een politieke tekst?", in *Brood en Rozen*, 2015, nr. 4, p. 26-49.
- * "Ondernemer tussen volk en staat. Tony Herbert : enkele historiografische ankerpunten vanuit biografisch perspectief?", in *Tony Herbert (1902-1959). Een veelzijdig leven. Referaten van het colloquium Kortrijk/KULAK 22 november 2013* (Verhandelingen uitgegeven door De Leiegouw, XV) Kortrijk, 2015, p. 5-14.
- * "Tony Herbert: de economische Vlaamse Beweging en de gewijzigde politieke economie van het interbellum?", in *Tony Herbert (1902-1959). Een veelzijdig leven. Referaten van het colloquium Kortrijk/KULAK 22 november 2013* (Verhandelingen uitgegeven door De Leiegouw, XV) Kortrijk, 2015, p. 37-54.
- * "Social Security and the End of the Second World War in France, the Netherlands and Belgium?", in Stephan-Ludwig Hoffmann, Sandrine Kott, Peter Romijn, Olivier Wieviorka (eds.), *Seeking Peace in the Wake of the War. Europe, 1943-1947*, (Niod Studies on War, Holocaust and Genocide), Amsterdam,

Amsterdam University Press, 2015, p. 247-276.

* "L'exploitation nazie", in *Le Vif L'express Hors-Série. 40-45. La Belgique en guerre*, Roeselare, Roularta, 2015, p. 36-41.

* "Economie, arbeid en exploitatie", in Bruno De Wever, Helen Grevers, Rudi Van Doorslaer et Jan Julia Zurné (dir.), *Knack Historia. België 40-45*, Roulars, 2015, p. 86-93.

* "German economic rule in occupied Belgium, 1940-1944?", in Marcel Boldorf, Tetsuji Okazaki (eds.), *Economies under occupation. The hegemony of Nazi Germany and Imperial Japan in World War II*, London/New York, Routledge, 2015, p. 112-129.

* Antoon Vrints, Dirk Luyten, "De April-Meistakingen van 1943. Belang en betekenis heroverwogen?", in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 2015, jg 128, nr 1, p. 69-92.

* "Post-war Economies (Belgium)?", in 1914-1918-online. International Encyclopedia of the First World War, ed. by Ute Daniel, Peter Gatrell, Oliver Janz, Heather Jones, Jennifer Keene, Alan Kramer, and Bill Nasson, issued by Freie Universität Berlin, Berlin 2014-10-08. *DOI*: <http://dx.doi.org/10.15463/ie1418.10351>. (13 p)

* "War Finance (Belgium)?", in 1914-1918-online. International Encyclopedia of the First World War, ed. by Ute Daniel, Peter Gatrell, Oliver Janz, Heather Jones, Jennifer Keene, Alan Kramer, and Bill Nasson, issued by Freie Universität Berlin, Berlin 2014-10-08. *DOI*: <http://dx.doi.org/10.15463/ie1418.10411>. (10 p.)

* Ophelia Ongena, Dirk Luyten & Eric Vanhaute, "De Vlaamse regionale economie op nieuwe sporen. Instituties en beleid na de staatsvorming van 1980?", in Bruno Blondé, Henk de Smaele, Hilde Greefs, Ilja Van Damme, Maarten Van Ginderachter (eds.), *Overheid en economie. Geschiedenissen van een spanningsveld*, Brussel, UPA, 2014, p. 181-200.

* (avec Nico Wouters), "A Consensus of Differences. Transitional Justice and Belgium's Divided War Memories (1944-2012)" in, Nico Wouters (ed.), *Transitional Justice and Memory in Europe (1945-2013)*, Cambridge, Antwerp, Portland, 2014, p. 95-132.

* "Dealing with collaboration in Belgium after the Second World War: from Activism to Collaboration and Incivism?", in Liora Israël, Guillaume Mouralis (eds.), *Dealing with Wars and Dictatorships. Legal Concepts and Categories in Action*, The Hague, Asser Press, 2014, p. 59-77.

* "Ondernemer tussen volk en staat. Tony Herbert: enkele historiografische ankerpunten vanuit biografisch perspectief?", in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2013, LXXII, 3, p. 242-252.

* "Het onderscheid arbeiders-bedienden: een historische situering?", in *Nieuw Arbeidsblad/Nouvelle Revue du Travail*, 2013, p. 39-52.

* "La Commission de la protection de la vie privée et la recherche historique?", in Françoise Hiraux, Françoise Mirguet (eds.), *Les archives personnelles. Enjeux, acquisitions, valorisation*. (Publications des archives de l'Université Catholique de Louvain 30), Louvain-la-Neuve, Academia / L'Harmattan, 2013, p. 147-153.

* "Belgium?", in Lavinia Stan & Nadya Nedelsky (eds.), *Encyclopedia of Transitional Justice*, Cambridge, Cambridge University Press, 2012, 3 vol.; 2, p. 49-55.

* "Henri Fuss. La collaboration patronale-ouvrière: een openbare en legale onthulling van het Sociaal Pact in de zomer van 1943?", in Dave De Ruyssher, Paul De Hert, Machteld De Metsenaere (eds.), *Een leven van inzet. Liber amicorum Michel Magits*, Mechelen, Kluwer, 2012, p. 243-265.

* "Introduction?", in Margo De Koster, Hervé Leuwers, Dirk Luyten, Xavier Rousseaux (eds.), *Justice in Wartime and Revolutions. Europe 1795-1950. Justice en temps de guerre et révolutions, 1795-1950*, (Justice and Society 6), Bruxelles, Archives générales du royaume, 2012, p. 5-13.

* "Profits and Property of economic collaborators in Belgium and France after the Second World War, Economy vs Justice?", in Margo De Koster, Hervé Leuwers, Dirk Luyten, Xavier Rousseaux (eds.), *Justice in Wartime and Revolutions. Europe 1795-1950. Justice en temps de guerre et révolutions, 1795-1950*, (Justice and Society 6), Bruxelles, Archives générales du Royaume, 2012, p. 257-272.

* (avec Mark Spoerer & Jean-François Eck), "Débat. Occupations militaires et économie en Europe à l'époque contemporaine: quelles relations?", in *Entreprises et histoire*, n°62, 2011, p. 118-127.

* "Het nationale/federale overleg in België : een historiek in vogelvlucht?", in Carl Devos, Manu Mus, Patrick Humblet (eds.), *De toekomst van het sociaal overleg*, Gent, Aacademiapress, 2011, p. 1-12.

* "La révolution de 1848, catalyseur du redéploiement du système financier belge", in Alya Aglan, Michel Margairaz, Philippe Verheyde (éd.), *Crises financières, crises politiques en Europe dans le second XIXe siècle. La Caisse des dépôts et consignations de 1848 à 1918*, Genève, Droz, 2011, p. 17-32.

* "Het Vlaams economisch beleid", in M. Van den Wijngaert (ed.), *Van een unitair naar een federal België. 40 Jaar beleidsvorming in gemeenschappen en gewesten (1971-2011)*, Brussel, ASP, 2011, p. 133-147.

* "Le Parlement flamand et la politique économique", in M. Van den Wijngaert (ed.), *D'une Belgique unitaire à une Belgique fédérale. 40 ans d'évolution politique des communautés et des régions (1971-2011)*, Bruxelles, ASP, 2011, p. 133-148.

* "La réception des corporatismes étrangers et le débat sur le corporatisme en Belgique dans les années trente à l'aune des transferts politiques", in Olivier Dard (ed.), *Le corporatisme dans l'aire francophone au XXIème siècle*, Bern etc., Peter Lang, 2011, p. 139-148.

* (avec Xavier Rousseaux), « Algemene inleiding/Introduction générale », in *Professionals van het recht/Les professionnels du droit, Cahiers d'histoire du temps présent/Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, n°24, 2011, p. 15-34.

* "L'arrêté-loi du 28 décembre 1944. La 'naissance de la sécurité sociale', un service (semi)public?", in

Les Cahiers de la Fonderie, 2011, 45, p. 37-42.

* "Emancipatiebewegingen: arbeidersgeschiedenis", in *De maatschappelijke rol van de geschiedenis. Historici aan het woord* (Standpunten van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Vlaams Instituut voor Geschiedenis. Historische debatten 1), Brussel, 2010, p. 53-61.

* "The Belgian Economic Elite and the Punishment of Economic Collaboration after the Second World War : Power and Legitimacy (1944-1952)", in *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte/Economic History Jahrbuch*, 2010/2, p. 95-105.

* "Overleg in de onderneming en het Belgisch sociaal compromis", in Michel De Gols, Marc Rigaux (eds.), *Overlegorganen in de onderneming*, Mechelen, Kluwer, 2009, p. 1-8.

* "De FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg en zijn voorgangers", in Patricia Van den Eeckhout, Guy Vanthemsche (eds.), *Bronnen voor de studie van het hedendaagse België, 19e-21e eeuw*. Tweede herziene en uitgebreide uitgave, Brussel, Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, 2009, p. 421-428.

* "Parastatalen FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg", in *Idem*, p. 550-554.

* "De vakbonden", in *Idem*, p. 925-943.

* (i.s.m. Chantal Vancoppenolle en Joachim Derwael), "De ondernemingen", in *Idem*, p. 827-859.

* Notities in: P. Aron, J. Gotovitch (eds.), *Dictionnaire de la Seconde Guerre mondiale en Belgique*, Bruxelles, André Versaille, 2008.

* "L'épuration économique en Belgique", in Marc Bergère (ed.), *L'épuration économique en France à la Libération*, Rennes, PUR, 2008, p. 203-213.

* "Tussen staat en zuil. Vijfendertig jaar Belgisch onderzoek over sociaal beleid?", in Guy Vanthemsche, Machteld De Metsenaere, Jean-Claude Burgelman (eds.), *De Tuin van Heden: Dertig jaar wetenschappelijk onderzoek over de hedendaagse Belgische samenleving. Een bundel studies aangeboden aan Professor Els Witte naar aanleiding van haar emeritaat*, Brussel, VUBPress, 2007, p. 347-381.

* (i.s.m. Rik Hemmerijckx), "De historiografie van de Belgische vakbeweging?", in *Idem*, p. 141-168.

* "Historisch onderzoek en digitalisering van kranten?", in *Handelingen LX der Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, 2007, p. 87-100.